

SZENDREI TAMÁS

A társaság legfőbb szervei döntéseinek digitalizációja a román és a magyar jogban

Digitalization of the Decision-Making of the Supreme Body of Companies in Romanian and Hungarian Law

Abstract: The study examines the digitalization of the meetings and decision-making processes of companies' supreme bodies in the Romanian and Hungarian legal systems, with particular emphasis on the forms of shareholder and member participation and voting conducted through electronic telecommunication means, as well as on the legal validity of online and hybrid meetings. It also addresses, in this context, the identification of shareholders and members, together with the related technical and legal safeguards. The analysis presents how both legal systems have responded to the digitalization requirements of the European Union directives. The development of Romanian law towards the digitalization of the supreme body of companies made significant progress with the adoption of Law no. 299/2024, which amended Law no. 31/1990 on companies to explicitly recognize the possibility of shareholders' and members' electronic participation and voting at the meetings of the supreme body. The study also discusses the earlier, more permissive but temporary regulation (Emergency Government Ordinance no. 62/2020) and demonstrates how digitalization has become a permanent and integrated element of Romanian company law. In contrast, Hungarian law – through the Civil Code (Ptk.) and then COVID emergency legislation – had already provided for digital forms of corporate decision-making, including written resolutions and conference-type general meetings. From a comparative legal perspective, the study highlights that Hungarian regulation and judicial practice offer a more flexible framework for remote decision-making. While Romanian regulation adopts a more gradual approach, Hungarian law allows for a broader and more systematic incorporation of the digitalization of supreme body decisions into the company law framework. The study concludes that, in both jurisdictions, in line with European trends, the digitalization of the meetings and decisions of companies' supreme bodies represents not merely a technical innovation but also an instrument for strengthening legal certainty, transparency, and equality of shareholder and member participation.

Keywords: company law, digitalization, supreme general meeting of the company, members/shareholders, electronic participation and remote voting, Romanian law, Hungarian law, comparative law, corporate decision-making, legal certainty and technological safeguards, EU directives on corporate digitalization

Összefoglaló: A tanulmány a társaságok legfőbb szervei üléseinek és döntéshozatalának digitalizációját vizsgálja a román és magyar jogrendszerben, különös tekintettel a részvényesi és tagi részvétel, illetve szavazás elektronikus távközlési eszközökön keresztül történő formáira, valamint az online és hibrid ülések joghatályosságára. Továbbá foglalkozik ilyen kontextusban a részvényesek és tagok azonosításával, valamint az ezekhez kapcsolódó technikai és jogi garanciákkal. Az elemzés bemutatja, miként reagált a két jogrendszer az európai uniós irányelvek digitalizációs elvárásaira. A román jog fejlődése a társaság legfőbb szervei digitalizációjának irányába a 2024. évi 299. törvény elfogadásával nagy előrelépést tett, amely az 1990. évi 31. társasági törvény módosításával kifejezetten

elismerte a részvényesek/tagok elektronikus részvételének és szavazásának lehetőségét a legfőbb szervi üléseken. A tanulmány kitér a korábbi megengedőbb, de ideiglenes jellegű szabályozásra is (2020. évi 62. sürgősségi kormányrendelet), és bemutatja, miként vált a digitalizáció a román társasági jog állandó és integrált elemévé. Ezzel szemben a magyar jog – a Polgári Törvénykönyv (Ptk.), valamint a veszélyhelyzeti jogalkotás alapján – már korábban is biztosította a döntéshozatal digitális formáit, beleértve az ülés nélküli határozathozatalt és a konferencia-közgyűlést. Összehasonlító jogi megközelítésben tehát a tanulmány rávilágít, hogy a magyarországi szabályozás és a bírósági gyakorlat rugalmasabb keretet biztosít a távolléti döntéshozatalhoz. A román szabályozás fokozatosabb megoldásokat preferál, míg a magyar jog szélesebb körben teret ad, és építi be a legfőbb szervi döntés digitalizációját a társasági jog egészébe. A tanulmány következtetése szerint mindkét jogrendszer az európai tendenciákhoz igazodva, a társaság legfőbb szervi üléseinek és döntéseinek digitalizációja nem csupán technikai újítás, hanem a jogbiztonság, az átláthatóság és a részvényesi/tagi részvételi egyenlőség elmélyítésének eszköze is.

Kulcsszavak: társasági jog, digitalizáció, legfőbb szerv, közgyűlés/taggyűlés, elektronikus részvétel és szavazás, román jog, magyar jog, összehasonlító jog, társasági döntéshozatal, jogbiztonság és technológiai garanciák, európai uniós digitalizációs irányelvek

1. Bevezető. EU-jogi tendenciák

A romániai és magyarországi üzleti környezet jelenlegi fejlődési szakaszában a társasági folyamatok digitalizációja alapvető jelentőségűvé vált a kereskedelmi társaságok működésének hatékonysága és modernizációja szempontjából. A részvényesek és tagok közgyűlésen való részvételének elektronikus távközlési eszközökkel való lehetővé tétele a társasági jogok gyakorlásának korszerű formáját testesíti meg, amit az európai jogi szabályozás, és egyre inkább a közép-európai tagállamok jogi szabályozása is elismer és támogat.¹

Az utóbbi évek európai jogalkotási fejleményei hangsúlyozzák, hogy a részvényesek elektronikus úton történő közgyűlési/taggyűlési részvételét nem lehet aránytalan vagy indokolatlan feltételekhez kötni. E szabályozási irány elvi alapját a részvétel rugalmasságának és hozzáférhetőségének biztosítása képezi, függetlenül a részvényesek fizikai tartózkodási helyétől.

A Társasági jogi informális szakértői csoport (*The Informal Company Law Expert Group – ICLEG*) 2016 márciusában közzétett, a társasági jog digitalizációjáról szóló jelentésében² ajánlást fogalmazott meg az Európai Bizottság felé annak érdekében, hogy tegyen lépéseket annak biztosítására: a tagállamok jogrendszere ténylegesen tegye lehetővé a digitális technológiák használatát a társaságok számára.

A jelentés azt is hangsúlyozta, hogy a társaságok számára biztosítani kell a jogot, hogy bármely digitális technológiát alkalmazhassák anélkül, hogy ehhez előzetes engedélyt kellene kérniük a hatóságoktól.

1 Marinaş, Belciu (Vasilescu) és Ionel, 2025, 122–147.

2 Armour et al., 2016.

A jelentés példaként említi azokat a tevékenységeket, amelyekben a társaságok várhatóan elektronikus kommunikációs eszközöket kívánják használni, így különösen a közgyűlések összehívása, a részvényesek tájékoztatása, a szavazás lebonyolítása, valamint a társasági határozatok közzététele területén.

A digitális technológiák alkalmazása a legfelsőbb szerv üléseinek során elősegítheti a társaságok döntéshozatali folyamatában a kommunikáció hatékonyságát és átláthatóságát. Például azok a részvényesek/tagok, akik földrajzilag távol helyezkednek el a közgyűlés/taggyűlés helyszínétől, a digitális kommunikációs eszközök használatával aktívan bekapcsolódhatnak a vitába és a döntéshozatali folyamatba. E részvényesek/tagok – az utazási költségek és az időbeli korlátok miatt – máskülönben gyakran teljesen távol maradnának a legfelsőbb szerv üléseitől.

Ugyanakkor a közgyűlés/taggyűlés jellege jelentősen átalakul, ha a résztvevők már nem személyesen, hanem digitális felületen keresztül kapcsolódnak be. Az elektronikus kommunikáció – bár hatékony – nem biztosítja ugyanazt a közvetlen interakciót és információátvitelt, mint a személyes jelenlét. A digitális kommunikáció eszközei révén bizonyos információk elveszhetnek, vagy a nonverbális jelzések hiánya miatt torzulhatnak.

Ennek ellenére a digitalizáció globális tendenciája az elektronikus kommunikációt általánosan elfogadott és széles körben használt jelenséggé tette. A nemzeti jogalkotónak ezért ösztönöznie kell a digitális kommunikáció alkalmazását a közgyűlések során, mint a részvétel és a transzparencia növelésének eszközét.

A közgyűlések digitalizációs szintje szerint több formát lehet megkülönböztetni. A hagyományos, fizikai jelenlétén alapuló közgyűlés esetében valamennyi résztvevő személyesen van jelen egy adott helyszínen; ez a forma a digitalizáció legalacsonyabb fokát képviseli. Ezzel szemben a hibrid közgyűlés lehetővé teszi, hogy a résztvevők elektronikus úton is csatlakozhassanak, ezáltal jelentősen növelve a digitalizáció mértékét és a részvétel rugalmasságát.

A korszerű vállalatirányítási (*corporate governance*) elvek is következetesen arra törekednek, hogy a közgyűlésen való részvétel jogát ne korlátozzák, hanem éppen ellenkezőleg, annak gyakorlását elősegítsék.³

Ezzel összhangban, az EU tagállamaiban egyre inkább előtérbe kerül az alternatív részvételi és szavazási formák jogszabályi szinten történő elismerése, mint például a meghatalmazott útján történő szavazás, illetve a távolléti szavazás lehetősége.

2. A társaság legfőbb szervei döntéseinek a digitalizációja a román jogban

A román társasági jogban hosszú időn keresztül a társaságok döntéshozatali mechanizmusai – különösen a szavazási eljárás – lényegében változatlanul fennmaradtak

³ Ciucă és Crișan, 2015, 125.

az 1990. évi 31. törvény a romániai társaságokról eredeti formájában, anélkül hogy azok alkalmazkodtak volna a digitális kor realitásaihoz.⁴

A román jogalkotó azonban az utóbbi években számos olyan módosítást vezetett be, amelyek célja a társasági döntéshozatali folyamatok digitalizációjának előmozdítása, ezáltal a vállalatirányítási gyakorlat harmonizálása az európai tendenciákkal.⁵

A digitalizáció irányába mutató első jelentős lépést a 2006. évi 441. számú törvény hozta meg, amely módosította az 1990. Ttv.-t azzal, hogy lehetővé tette a döntéshozó szerv üléseire való összehívó elektronikus úton történő továbbítását.⁶ A jogszabály e rendelkezése értelmében a társaság – ha azt a létesítő okirat kifejezetten lehetővé tette – az összehívót elektronikus levél formájában is elküldhette, feltéve, hogy azt minősített elektronikus aláírással látták el, összhangban az adott időszakban hatályos e-aláírási szabályokkal.⁷

E módosítást megelőzően a társasági jog a közgyűlések/taggyűlések fizikai jelenlétű megszervezését írta elő főszabályként, a társaság székhelyén, illetve a létesítő okiratban meghatározott egyéb helyszínen.⁸ Az 1990. évi Ttv. 122. cikke ugyanakkor kivételként lehetőséget adott a zárt társaságok (*societăți închise*) számára arra, hogy az alapító okiratukban meghatározzák az írásbeli – azaz postai úton történő – szavazás lehetőségét. Ez azonban még nem jelentette az elektronikus részvétel elismerését, hanem csupán a klasszikus értelemben vett levelezés útján történő döntéshozatalt engedte meg, amely a szavazólapok kinyomtatását és postai úton történő visszaküldését igényelte.

A digitalizáció újabb lépcsőfokát a 2017. évi 24. törvény jelentette, amely a tőkepiaci kibocsátókra (*emitenți de instrumente financiare*) vonatkozóan bevezette az elektronikus szavazás és távolléti részvétel lehetőségét.⁹ E rendelkezés kifejezetten a tőzsdén jegyzett társaságok közgyűléseire irányul, és célja a részvényesi részvétel rugalmasságának növelése, összhangban az uniós szabályozási elvekkel, különösen a 2007/36/EK irányelvvel és annak módosításával, a 2017/828/EU irányelvvel.¹⁰

E fejlemények ellenére a román jogban a teljes körű digitalizált társasági döntéshozatal csak a 2020-as évektől kezdett megvalósulni, amikor a jogalkotó – részben a

4 1990. évi 31. törvény (Legea societăților nr. 31/1990 privind societățile, Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 126–1990) – a továbbiakban Ttv.

5 Lásd 2024. évi 299. törvény (Legea nr. 299/2024 din 2 dec. 2024, pentru modificarea și completarea Legii societăților nr. 31/1990, Publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 1212 din 3 decembrie 2024). <https://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocumentAfis/291959>, valamint az annak kapcsán készült szakmai elemzések: Stănescu, 2025.

6 2006. évi 441. törvény (Legea nr. 441/2006 pentru modificarea și completarea Legii societăților nr. 31/1990, M.Of. nr. 955/2006).

7 2001. évi 455. törvény (Legea nr. 455/2001 privind semnătura electronică, M.Of. nr. 429/2001).

8 Ttv. 117. cikk.

9 2017. évi 24. törvény (Legea nr. 24/2017 privind emitenții de instrumente financiare și operațiuni de piață, M.Of. nr. 213/2017).

10 Az Európai Parlament és a Tanács 2007/36/EK IRÁNYELVE (2007. július 11.) az egyes részvényesi jogok gyakorlásáról a tőzsdén jegyzett társaságokban; valamint az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2017/828. irányelve (2017. május 17.) a 2007/36/EK irányelvnek a hosszú távú részvényesi szerepvállalás ösztönzése tekintetében történő módosításáról;

Covid-19-világjárvány hatására – ideiglenes és később állandósított rendelkezésekkel engedélyezte a társaságok döntéshozó szervei üléseinek online megtartását és a szavazás elektronikus lebonyolítását.¹¹

Bár a gyakorlatban számos társaság a létesítő okiratában már lehetővé tette, hogy a részvényesek közgyűléseit – és a közgyűléseken történő szavazást – elektronikus távközlési eszközök útján tartsák meg, a társasági törvényben egyértelmű, kétséget kizáró jogi alap hiányában bizonytalanság alakult ki az ilyen módon hozott határozatok jogszerűségét illetően.

Nagyobb áttörést ezen a területen a 2024. évi 299. törvény hozott, amely jelentős módosításokat vezetett be az 1990. évi 31. TTV.-ben, többek között szabályozva a tagok és részvényesek jogát arra, hogy a taggyűléseken és közgyűléseken elektronikus távközlési eszközök útján vagy írásban/levelezés útján vegyenek részt és szavazzanak.

Így tehát a legfőbb szerv ülésén részt vevők az alábbi módokon gyakorolhatják részvételi és szavazati jogaikat:

- személyesen vehetnek részt és szavazhatnak;
- elektronikus távközlési eszközök útján vehetnek részt és szavazhatnak;
- írásban (levelezés útján) adhatják le szavazatukat.¹²

A TTV.-be újonnan bevezetett 125¹. cikk értelmében a közgyűléseken a részvényesek személyesen vagy képviselő útján, fizikai jelenléttel vagy elektronikus távközlési eszközök használatával vehetnek részt és szavazhatnak. Az utóbbi lehetőség azonban nem jön létre automatikusan, a jog erejénél fogva minden társaság esetében a törvényszöveg hatálybalépésétől kezdődően, hanem vagy a társaságok létesítő okiratában kell azt előírni, vagy a részvényeseknek kell az 1990. évi 31. törvény 115. cikkében meghatározott többséggel eszerint határozniuk („*a jelen lévő vagy képviselt részvényesek által birtokolt szavazatok többségével*”).

Érdekes jogi kérdés merülhet fel azzal kapcsolatban, hogy a második eset keretében miként kell lebonyolítani a társaság legfőbb szervei ülését. Lehetséges megoldások:

(i) Egy korábbi, hagyományos közgyűlés (fizikai jelenléttel) keretében határozhatnak úgy a részvényesek, hogy a jövőbeli közgyűlésen elektronikus úton is lehessen szavazni, vagy

(ii) a 119. cikk 1. bekezdésében szabályozott helyzet, amikor a részvényesek kérésére hívnak össze közgyűlést (de ebben az esetben nem elegendő a jegyzett tőke 5%-ának részvétele a Ttv. 119. cikke szerint, hanem a 115. cikk szerinti többség szükséges¹³).

A törvényszöveg rendszerszemléletű vizsgálata és jogi értelmezése alapján úgy tűnik, hogy a jogalkotó elsősorban az első lehetőséget célozta meg, amit alátámaszt a korlátolt felelősségű társaságokra vonatkozó szabályozás¹⁴ kifejezett rendelkezése is:

11 2020. évi 62. sürgősségi kormányrendelet (Ordonanță de urgență nr. 62 din 7 mai 2020 pentru adoptarea unor măsuri în domeniul societăților, în vederea desfășurării reuniunilor organelor statutare, publicat în Monitorul Oficial nr. 372 din 8 mai 2020).

12 Constantin, 2025.

13 „A rendkívüli közgyűlés határozatainak érvényességéhez az első összehíváson a szavazati jogok legalább egynegyedével rendelkező részvényeseknek, a következő összehívásokon pedig a szavazati jogok legalább egyötödével rendelkező részvényeseknek jelen kell lenniük.”

14 Pătru, 2018, 284.

„Ha az alapító okirat előírja, vagy ha a tagok a 192. cikk szerinti többséggel úgy határoznak, illetve ha valamennyi tag írásban hozzájárul...”¹⁵

A közkereseti társaságok, a betéti társaságok, valamint a korlátozott felelősségű társaságok esetében az elektronikus távközlési eszközök útján történő részvétel az alábbi feltételek valamelyikének fennállása esetén lehetséges:

(i) ha azt a létesítő okirat kifejezetten előírja; vagy

(ii) ha a tagok a 192. cikkben meghatározott többséggel így határoznak (*„a tagok és az üzletrészek abszolút többségének szavazatával, kivéve, ha létesítő okirat ettől eltérően rendelkezik”*); vagy

(iii) ha valamennyi tag írásban egyhangúlag ehhez hozzájárul.

Visszatérve, fontos hangsúlyozni, hogy a jogalkotó a Ttv. 125¹. cikk által bevezetett lehetőséget kizárólag a részvényesek szavazásának és közgyűlésen való részvételének elektronikus távközlési eszközök útján történő gyakorlására biztosítja. Ez azonban nem jelenti azt, hogy maga a közgyűlés is teljes egészében elektronikus úton kerülne lebonyolításra. Más szóval, a közgyűlés továbbra is fizikai formában zajlik, és a részvényesek személyesen vagy képviselő útján vehetnek részt.

Ennek megfelelően a közgyűlés nem fizikai módon történő megtartása továbbra is csak az 1990. évi 31. TTv. 122. cikkében meghatározott keretek között lehetséges, azaz kizárólag zárt társaságok esetében, levelezés útján.¹⁶

A TTv. újonnan bevezetett 125¹. és 195¹. cikke meghatároz továbbá egy bizonyos minimális feltételrendszert az elektronikus távközlési eszközökre vonatkozóan. Az elektronikus eszközök alkalmazásának biztosítaniuk kell a technikai feltételeket a résztvevők azonosításához, a hatékony részvételhez, a viták folyamatos közvetítéséhez, a részvényesek szólási jogának gyakorlásához, valamint a szavazás kifejezéséhez, oly módon, hogy lehetővé tegyék a részvényesek azonosítását, a szavazás utólagos ellenőrzését, valamint minden részvényes számára saját szavazata ellenőrizhetőségét.¹⁷

Függetlenül attól, hogy a közgyűlésen/taggyűlésen a részvényesek/tagok fizikailag vagy elektronikus távközlési eszközök útján vesznek részt, illetve függetlenül attól, hogy fizikailag, elektronikus távközlési eszközök útján vagy levelezés útján adják le szavazataikat, a közgyűlésen/taggyűlésen hozott határozatokat a részvényesek/tagok kézzel kell aláírják, vagy elektronikus aláírással kell ellássák.¹⁸

Jelenleg a 2022. évi 265. törvény a cégnyilvántartásról¹⁹ kifejezetten előírja, hogy a cégbírósághoz benyújtott dokumentumokat vagy kézzel (holografikus módon), vagy minősített elektronikus aláírással kell aláírni.²⁰

Így a legfelsőbb szerv ülésén akár fizikai, akár elektronikus formában hozott határozatok azonos joghatállyal bírnak, feltéve, hogy az aláírás a törvény által megengedett (kézi vagy elektronikus) formában történt. A rendelkezés célja kettős: egyrészt

¹⁵ Lásd: TTv. 195¹. cikk 1. bekezdése.

¹⁶ Nemeş, 2018, 259.

¹⁷ TTv. 195¹. cikk 2. bekezdése; TTv. 125¹ cikk 2. bekezdése.

¹⁸ TTv. 195¹. cikk 3. bekezdése; TTv. 125¹ cikk 2. bekezdése.

¹⁹ 2022. évi 265. törvény (Legea nr. 265 din 22 iulie 2022 privind registrul comerţului și pentru modificarea și completarea altor acte normative cu incidență asupra înregistrării în registrul comerţului, publicat în Monitorul Oficial nr. 750 din 26 iulie 2022).

²⁰ Leroy și asociații, 2024.

egységes joghatást biztosítani minden döntésnek, függetlenül a részvétel és a szavazás módjától, másrészt megőrizni az autentikáció jogbiztonságát azáltal, hogy előírja a határozatok kézi vagy elektronikus aláírással történő hitelesítését.

Ez a szabályozás tehát hidat képez a digitalizált döntéshozatal és a klasszikus társasági jogi formalizmus között: elismeri a modern kommunikációs technológiákat, de megtartja az írásbeliség és az aláírás mint a társasági akarat bizonyíthatóságának garanciáit.

Ugyanezen 125¹. cikk azt is kimondja, hogy „a részvényesek szavazhatnak írásban, levelezés útján is”. E rendelkezés viszonya a korábban említett Ttv. 122. cikkhez úgy foglалható össze véleményünk szerint, hogy a zárt társaságok esetében a létesítő okiratban továbbra is meghatározható a közgyűlések levelezés útján történő lebonyolításának lehetősége – ebben az esetben nem jön létre fizikai jelenlétű közgyűlés.

Más nyílt társaságok esetében a létesítő okiratban rögzíthető a szavazatok levelezés útján történő leadásának lehetősége, amelyek a közgyűlés előkészítéseként kerülnek továbbításra, miközben a részvényesek továbbra is személyesen vagy képviselő útján vehetnek részt a közgyűlésen.

A szavazás elektronikus távközlési eszközök útján történő biztosításának hatékonysága érdekében a törvény előírja a közgyűlési összehívóban a részvényesek számára követendő eljárás részletes leírásának kötelező feltüntetését.

A fent bemutatott digitalizációt célzó társasági jogi újítások, melyeket a 2024. évi 299. törvény vezetett be a román jogba, minden társasági formára vonatkoznak, így a részvénytársaságokra, a közkereseti társaságokra, a betéti társaságokra, a részvénytársaság jellegű betéti társaságokra, valamint nem utolsósorban a korlátozott felelősségű társaságokra is.²¹

Ahogy a fentiekben említettük, korábban már, a pandémiás kontextusban történt ideiglenes jogalkotói beavatkozás Romániában a részvényesek közgyűléseinek elektronikus távközlési eszközök útján történő megtartásának lehetőségére vonatkozóan, ám ennek alkalmazhatósága időben korlátozott volt, a 2020. március 16. és május 14. közötti rendkívüli állapot idejére.²²

Eszerint a 2020. évi 62. sürgősségi kormányrendelet,²³ amely a társaságokra vonatkozó intézkedések keretében kimondta, hogy „a rendkívüli állapot időtartama alatt a részvényesek/társultak közgyűlései megtarthatók, még akkor is, ha az alapító okirat ezt nem írja elő vagy tiltja, levelezés útján vagy elektronikus távközlési eszközök útján történő közvetlen részvétellel”.²

Ennek megfelelően, a 2024. évi 299. törvény által bevezetett állandó szabályozáson túlmenően, a 2020-as rendkívüli állapot idején nemcsak a részvényesek/tagok részvétele és szavazata volt biztosított elektronikus eszközök útján, hanem maga a közgyűlés/

21 A Ttv. által szabályozott társasági formák részletes elemzését lásd: Veress, Fegyveresi és Pál, 2021.

22 Tec, 2020, 60–65.

23 2020. évi 62. sürgősségi kormányrendelet (Ordonanță de urgență nr. 62 din 7 mai 2020 pentru adoptarea unor măsuri în domeniul societăților, în vederea desfășurării reuniunilor organelor statutare, publicat în Monitorul Oficial nr. 372 din 8 mai 2020).

taggyűlés lebonyolítása is megtörténhetett távközlési eszközök révén, még akkor is, ha a létesítő okirat ezzel ellentétes rendelkezéseket tartalmazott.

Így ez a megoldás egy előremutatóbb és a társaságok legfőbb szervének digitalizációja szempontjából megengedőbb szabályozásnak számított.

Egy 2022-ben a Miskolci Egyetemen tartott előadásunk²⁴ során, az akkori kutatásunk eredményeként már megfogalmaztuk azt a következtetést, *de lege ferenda*, hogy a román jogalkotóknak fontolóra kellene venniük, hogy a Covid-korlátozások idején elfogadott 2020. évi 62. sürgősségi kormányrendelet ideiglenes szabályaihoz hasonló rendelkezéseket léptessen hatályba, amely állandó jelleggel biztosítja a társaságok döntéshozó szervi ülésének távközlési eszközök révén történő lebonyolítását – nem csak ideiglenesen, a járvány végéig vagy más gazdasági korlátozásokig.

Ugyanazon 2024. évi 299. törvény által hozott digitalizációs novum a román társasági jogban a napirendi pontok módosítására vonatkozik. Ennek értelmében a felügyelő- vagy igazgatótanács a közgyűlési összehívó közzétételét (illetve a részvényeseknek történő megküldését) követő legfeljebb 15 napon belül módosíthatja az összehívót, ideértve új napirendi pontok javaslatát is. A módosított közgyűlési közzétételére továbbra is érvényes az a kötelezettség, hogy a közgyűlés előtt legalább 10 nappal nyilvánosságra kell hozni, az eredeti összehívóban megadott időpont szerint.

Nyilvánvaló, hogy a távolléti elektronikus szavazás lehetősége egy szükséges és mind a gazdasági aktorok, mind pedig a társasági jogi gyakorlatban tevékenykedők által jól fogadott jogalkotói intézkedés, amely ösztönzi és megkönnyíti a részvényesek közgyűlésen való részvételét, különösen azok számára, akik nem az adott közgyűlés helyszínén laknak. Emellett kedvező hatással van a közgyűlések/taggyűlések megszervezésére is, csökkentve a ráfordítandó szükséges időt és mérsékelve a hozzá kapcsolódó költségeket is.²⁵

Ugyanakkor a rendelkezés újdonsága kérdésessé teszi azt is, hogy a részvényesek/tagok milyen mértékben élnek a jogalkotó által biztosított lehetőséggel, és a jövőben a közgyűléseken/taggyűléseken a szavazatokat elektronikus távközlési eszközök útján kívánják-e kifejezni, vagy megtartják a korábban alkalmazott módszereket.

A vállalati folyamatok digitalizációjára vonatkozó új szabályozások jelentős előrelépést jelentenek a társaságok működésének egyszerűsítése és hatékonysága szempontjából. A 2024. évi 299. törvény által bevezetett reformok nagyobb rugalmasságot biztosítanak a közgyűlések/taggyűlések megszervezésében, valamint a társasági struktúrák irányításában, hozzájárulva a román társasági jog modernizációjához és az európai normákhoz való közelítéshez.

A társaság legfőbb szervének üléseire bevezetett elektronikus szavazás lehetősége elősegíti a részvényesi részvételt és egyszerűsíti az adminisztratív eljárásokat, ezáltal csökkenti a bürokratikus terheket.²⁶

24 2022. november 17-én előadóként részt vettünk a Miskolci Egyetem Deák Ferenc Állam- és Jogtudományi Doktori Iskola által szervezett Doktoranduszok Fóruma tudományos konferencián, előadásunk angol nyelvű címe: *Holding Shareholder Meetings by Video Conference or Teleconference in the current Romanian Company law context.*

25 Lásd hozzá még: Revista Afacerea, 2025.

26 Manea és Andrei, 2024.

Mindezek a fejlemények hozzájárulnak a befektetések ösztönzéséhez és a versenyképes üzleti környezet erősítéséhez, ami a román társasági jog digitalizációs reformjának alapvető célkitűzése.

3. A társaság legfőbb szervei döntéseinek a digitalizációja a magyar jogban

A magyar jogban a döntéshozó szerv működésének általános kereteit a Magyar Polgári Törvénykönyv²⁷ – röviden Ptk. – jogi személyre vonatkozó 3:17. §-a rögzíti: az ülést a vezető tisztségviselő meghívó küldésével vagy közzétételével hívja össze; ha az összehívás szabálytalan, az ülés csak akkor tartható meg, ha minden jogosult jelen van, és ahhoz egyhangúlag hozzájárul. Az ülés tartásával történő határozathozatal formája mellett ugyanezen szakasz (2)–(4) bekezdései lehetővé teszik az ülés tartása nélküli határozathozatalt, vagyis az írásban történő szavazást.²⁸ A létesítő okirat felhatalmazása mellett a határozati javaslatok és a szavazatok elektronikus csatornán is megtehetőek, feltéve, hogy a nyilatkozattevő azonosítható, és a nyilatkozat tartalma később változatlanul visszakereshető. E konstrukció lényegében a digitális döntéshozatal „*anyagi jogi kapuja*”: a meghívó, a javaslat, a szavazat és az eredményközlés mind teljesítheti az írásbeliséget elektronikus okirati formában, miközben a hatályosulás időpontját elektronikusan is a megérkezés dönti el. Így az ülés tartása nélküli döntéshozatal elektronikusan továbbított okiratok formájában történhet.

Témánk szempontjából mindkét döntéshozatali forma kiemelt jelentőséggel bír, amelyek közül első ízben az ülés tartásával történő határozathozatal digitalizációval kapcsolatos kérdéseit tekintjük át.

A jogi személyek általános szabályai körében a jogalkotó rendelkezik az ülés tartásával és tartása nélküli határozathozatal szabályairól, amelyet a gazdasági társaságok közös szabályainál és az egyes társasági formáknál cizellál. A Ptk. 3:111. §-a kimondja, hogy a legfőbb szerv ülésén a tag személyes jelenlét helyett a tagsági jogait elektronikus hírközlő eszközök igénybevételel is gyakorolhatja abban az esetben, ha azt a létesítő okirat lehetővé teszi, és abban olyan módon meghatározásra kerültek az eszközök alkalmazásának feltételei és módjai, hogy a tagok közötti kölcsönös és korlátozásmentes kommunikáció biztosított legyen.²⁹

Megjegyzést érdemel, hogy a gazdasági társaságok legfőbb szervei ülésének elektronikus hírközlő eszközök alkalmazásával történő megtartása alternatív lehetőségből kógens jogszabályi követelménnyé változik akkor, ha a törvénnyel megállapított veszélyhelyzet idején a tagok személyes részvételével járó döntésére nincs tényleges

²⁷ 2013. évi V. törvény a Polgári Törvénykönyvről.

²⁸ Lásd hozzá még: 3:16. §.

²⁹ Ptk. 3:111. § (2) bekezdés.

lehetőség.³⁰ A Covid–19 vírus okozta pandémiával kapcsolatos veszélyhelyzet kihirdetése³¹ után újabb és újabb veszélyhelyzeti kormányrendeletek kerültek kiadásra, amelyek a Ptk.-tól eltérő szabályok alkalmazását írták elő.³² Ezek a jogszabályok hatályon kívül helyezésük után is irányadók az alkalmazásuk idején hozott társasági döntésekkel összefüggésben. Erre való tekintettel kiemelendő, hogy a veszélyhelyzet megszűnésével összefüggő átmeneti szabályokról és a járványügyi készületségről szóló 2020. évi LVIII. törvény ugyancsak irányadó marad az időbeli hatálya alatt – 2020. december 31. napjáig – történt társasági eseményekre. A törvény 106. §-a előírja, hogy a jogi személy döntéshozó szerve üléseit a tagok elektronikus hírközlő eszköz útján történő részvételével is megtarthatja, illetve – ha jogszabály ezt kifejezetten nem zárja ki – az ügyvezetés kezdeményezésére ülés tartása nélkül is hozhat határozatot, még akkor is, ha a létesítő okirat e lehetőségekről és azok feltételeiről nem rendelkezik.³³

Az elmúlt néhány év változásai, amelyek eklatáns példája a járványügyi veszélyhelyzet, olyan társadalmi és gazdasági hatásokat idéztek elő, amelyek mérföldköve a digitalizáció, hiszen az elektronikus kapcsolattartás számos esetben az egyetlen módjává vált az egyes személyek közötti interakciónak. Ez a körülmény, ahogy a fentebb idézett jogszabályhely is példázza, a társasági jogi jogviszonyokra is jelentős hatást gyakorolt, amely nem „tűnt el” nyomtalanul a pandémia megszűnését követően sem. A legfőbb szervi döntések meghozatalának egyszerű és gyors módját jelenti, hogy a tagok a jogszabályban és létesítő okiratban előírtakkal összhangban valamely elektronikus hírközlő hálózatra bejelentkezve dönthetnek a legfontosabb személyi és vagyoni kérdésekről a fizikai megjelenés terhe nélkül.

A szabályozást tekintve fontos megjegyezni az egyes társasági formáknál irányadó speciális szabályokat is. A Ptk. a korlátozott felelősségű társaságnál speciális szabályként írja elő, hogy az elektronikus hírközlő eszközzel megtartott taggyűlésen elhangzottakat és a meghozott határozatokat olyan módon kell rögzíteni, hogy azok később is ellenőrizhetők legyenek. A felvételeket a későbbi azonosíthatóság érdekében célszerű időbélyeggel ellátni, hogy a rögzítés időpontja egyértelmű legyen. Ilyen módon megtartott taggyűlésről papíralapú jegyzőkönyvet csak akkor kell készíteni, ha az ott hozott határozatokat a cégbírósághoz be kell nyújtani.

Részvénytársaság esetén, ha az alapszabály megengedi, a részvényesek a személyes megjelenés helyett – választásuk szerint – elektronikus hírközlő eszköz igénybevételel is részt vehetnek a közgyűlésen (ez az ún. „konferencia-közgyűlés”). A Ptk. e körben a konferencia-közgyűlés elsődlegességét rögzíti: azokat a részvényeseket, akik személyes részvételi szándékukat a közgyűlés napját megelőző legalább öt nappal nem jelentik be a társaságnak, úgy kell tekinteni, mintha a közgyűlésen elektronikus hírközlő eszköz útján vennének részt.³⁴ A konferencia-közgyűlés vonatkozásában a Ptk.

30 Wellmann, 2025.

31 E tekintetben megjegyzést érdemel, hogy a magyar jogrendszerben 2025. november 14-ig meghosszabbításra került a háborús veszélyhelyzet, tehát a kézirat elkészülésének idején számos veszélyhelyzeti jogi norma hatályban van.

32 Barta, 2021, 7–15.

33 2020. évi LVIII. törvény. 106. §.

34 Ptk. 3:280. § (1) bekezdés.

egyéb részletszabályokat is megfogalmaz. Ezek szerint, ha az alapszabály megengedi, a részvényesek a közgyűlésen a személyes jelenlét helyett elektronikus hírközlő eszközzel is részt vehetnek, és szabadon választhatnak a részvételi módok között; aki személyesen kíván megjelenni, ezt legalább öt nappal a közgyűlés időpontja előtt köteles bejelenteni, ellenkező esetben úgy kell tekinteni, hogy elektronikusan vesz részt.³⁵ Az elektronikus részvétel biztosításával összefüggő, a társaságnál felmerülő költségeket a részvénytársaság viseli, azok a részvényesekre nem háríthatók át.³⁶ Konferencia-közgyűlés ugyanakkor nem tartható, ha a szavazatok legalább öt százalékát együttesen birtokló részvényesek a meghívó kézhezvételétől vagy a hirdetmény közzétételétől számított öt napon belül – indok megjelölésével – írásban tiltakoznak, és egyidejűleg kéri a hagyományos közgyűlés megtartását.³⁷

A közgyűlés megnyitása előtt a személyes jelenlétet választó részvényesek jogosultságát a részvénykönyv alapján ellenőrizni kell, és az alapszabályban – vagy annak felhatalmazása alapján hozott közgyűlési határozatban – rendezni szükséges a távkapcsolaton részt vevők azonosításának módját, a szavazás lefolytatását és eredményének hiteles megállapítását, a közgyűlés tisztségviselőinek megválasztását, továbbá a felszólalási és javaslattételi jog gyakorlásának feltételeit.³⁸ A konferencia-közgyűlésen elhangzottakat és a meghozott határozatokat olyan hiteles módon kell rögzíteni, hogy azok később is ellenőrizhetők legyenek; ha felvétel készül, annak alapján jegyzőkönyvet kell felvenni, amelyet az igazgatóság hitelesít.³⁹ Elektronikus szavazás esetén pedig biztosítani kell, hogy a szavazó részvényes elektronikus visszaigazolást kapjon a szavazata leadásáról.⁴⁰

A magyar bírósági gyakorlatból kiemelést érdemel a Fővárosi Törvényszék G.41770/2020/34. számú határozata, amely taggyűlési határozat hatályon kívül helyezése tárgyában született. A történeti tényállás szerint a felperes az alperesi gazdasági társaság tagja volt. A társasági szerződés tartalmazta a tagok törzsbetéteinek összegét, valamint a taggyűlés összehívására, határozatképességére és döntéshozatalára vonatkozó szabályokat is. Eszerint az ügyvezető hívja össze a taggyűlést legalább 8 napos határidővel, és az ülésen valamennyi tag jelenléte és egyhangú hozzájárulása szükséges a szabálytalanul összehívott ülés megtartásához. A társaság ügyvezetője 2020. szeptember 30-án hívta össze az alperes taggyűlését webkonferencia keretében 2020. október 7-ére. A webkonferencia az ún. webex felületen keresztül került megtartásra, amely egy kép- és hangtovábbításra alkalmas kommunikációs felület, ennek megfelelően a kép- és hangazonosításnak semmi akadály nem volt. A meghívóban szerepeltek a napirendi pontok, többek között a társasági szerződés módosítása és a 2017., 2018., 2019. évi beszámoló elfogadása. Az online elérhetőséget a felperes csak 2020. október 7-én 12:55 órakor kapta meg. A taggyűlésen jegyzőkönyv készült, mely szerint a III. és IV. számú törzsbetétek képviselői nem voltak jelen. Vita alakult ki az

35 Ptk. 3:280. § (1) bekezdés.

36 Ptk. 3:280. § (2) bekezdés.

37 Ptk. 3:280. § (3) bekezdés.

38 Ptk. 3:281. § (1) bekezdés.

39 Ptk. 3:281. § (2) bekezdés.

40 Ptk. 3:281. § (3) bekezdés.

I. számú törzsbetét képviselőjének jelenlétéről és szavazási jogának gyakorlásáról, valamint arról, hogy a 2019. évi beszámoló könyvvizsgálói jelentését olyan könyvvizsgáló készítette, akit a taggyűlés nem választott meg. A felperes 2020. október 23-án keresetet nyújtott be, melyben kérte az alperes 2020. szeptember 29-én megtartott taggyűlésén hozott valamennyi határozat hatályon kívül helyezését. A 2020. október 7-i taggyűlés kapcsán sérelmezte a szabálytalan összehívást (7 nap helyett 8 nap), a hiányzó tagok miatt érvénytelen megtartást, az elektronikus kommunikációs eszköz késedelmes közlését, az egyik képviselőjének azonosíthatatlan jelenlétét, a megismételt taggyűlés szabálytalan időpontját, és a nem megfelelően megválasztott könyvvizsgáló által jegyzett beszámoló elfogadását. Az elsőfokú bíróság megállapította, hogy a 2020. október 7-i taggyűlés szabálytalanul került összehívásra (7 napos határidő a 8 nap helyett), és a III. és IV. törzsbetétek képviselőinek hiánya miatt nem volt érvényesen megtartható. A megismételt taggyűlés ugyanarra a napra való kitűzése is jogszabályba és a társasági szerződésbe ütközött.

Az ítélet ellen mindkét fél fellebbezést jelentett be. A másodfokon eljáró ítélet tábla ítélete az elsőfokú ítélet nem fellebbezett részét nem érintette (így a 2020. szeptember 29-i határozatok hatályon kívül helyezése jogerőre emelkedett), a fellebbezett rendelkezéseit részben megváltoztatta. Az alperes által a felperesnek fizetendő elsőfokú perköltség összegét felemelte, egyebekben az ítéletet helybenhagyta.

Ez a döntés megerősíti a társasági taggyűlések összehívására és megtartására vonatkozó eljárási szabályok szigorú értelmezését és alkalmazását. Kiemeli, hogy a létesítő okiratban, illetve jogszabályban rögzített formai és időbeli előírások (pl. meghívó kiküldési határideje) megsértése a határozatok érvénytelenségét vonhatja maga után, különösen, ha az ülésen nem az összes részvételre jogosult tag van jelen, és nem járul hozzá egyhangúlag a taggyűlés megtartásához. E követelményeknek abban az esetben is teljesülni kell, ha az ülés elektronikus eszközök segítségével kerül megtartásra.

Összességében tehát megállapítható, hogy az ülés tartásával történő határozathozatal online formában történő lebonyolítására lehetőséget kínál a jogszabály, amely lehetőséggel az egyes gazdasági társaságok gyakorta élnek is. A gyakorlat azonban világossá tette, hogy a formai és határidőbeli mulasztások érvénytelenségi kockázatot hordoznak. E kockázatok csökkentésére célszerű egységes belső protokollt kialakítani (azonosítás, jegyzőkönyv felvétel időbélyeggel, elektronikus szavazás visszaigazolása), amely átlátható, ellenőrizhető és a tagi/részvényesi jogokat tiszteletben tartó működést garantál.

Az ülés tartásával történő határozathozatal tárgyalását követően rátérünk az ülés tartása nélküli határozathozatal szabályainak az ismertetésére. Az ülés tartása nélküli határozathozatal rendkívül hatékony eszköznek tekinthető a társaság legfőbb szervei döntéseinek meghozatala szempontjából, tekintettel arra, hogy a döntés-előkészítés, a szavaztatás és a jegyzőkönyvi rögzítés teljes folyamata megszervezhető elektronikus formában. Ennek általános jogszabályi kereteit a Ptk. határozza meg. Eszerint, ha a létesítő okirat felhatalmazást ad rá, az ügyvezetés a határozattervezetet elektronikusan (is) megküldheti a tagoknak, akiknek legalább nyolc napot kell biztosítani a szavazatok visszaküldésére. A határozathozatali eljárás akkor „eredményes”, ha annyi szavazat érkezik be, amennyi egy ülés esetén a határozatképességhez kellene; bármely tag

kérésére ugyanakkor ülést kell tartani. A szavazási határidő letelte után három napon belül az ügyvezetés megállapítja az eredményt, és újabb három napon belül közli; a határozat napja e két időpont közül az utóbbihoz igazodik.⁴¹ Praktikus szempontból kiemelés érdemel, hogy ezeket a lépéseket érdemes lehet digitális auditnyommal is megtámogatni (például időbélyeg, kézbesítési és olvasási visszaigazolás, változatlan tartalom igazolása), mert így az esetleges utólagos jogvitákban is egyértelműen bizonyítható a szavazatok tartalma, időpontja és a jogosultak azonosítása.

Az ülés tartása nélküli határozathozatal tehát a legfőbb szerv általános döntési szabályaira épül (például szavazati arányok, kizáró okok), amelyek ülés nélkül is irányadók, ezért a digitális eljárásban is biztosítani kell a személyes érintettség miatti kizárás érvényesítését és a határozathozatalra előírt többségeket. Ennek megfelelő IT-szabályozás a létesítő okiratban és/vagy belső szabályzatban: a szavazási csatornák és formátumok meghatározása (pl. elfogadott elektronikus aláírások), az azonosítás rendje, a határidők, valamint a rögzítés és megőrzés módja. Így a digitalizált, ülés nélküli döntéshozatal gyors, költséghatékony és bizonyítható marad, miközben megfelel a Ptk. kereteinek.⁴²

A digitális döntéshozatal napi megfeleléséhez gyakorlati követelmény, hogy a létesítő okirat kifejezetten rendezze az elektronikus jognyilatkozat-tétel és közlés csatornáit (például kijelölt e-mail-cím vagy zárt portál), a szavazatok megtételének módját (azonosítás, aláírás), illetve a megérkezés és a kézbesítés igazolhatóságát (rendszernapló, visszaigazolás, letöltési log). A Ptk. általános elvei – jóhiszeműség és tisztesség, együttműködési kötelezettség – digitális térben is irányadók: a társaság nem szervezheti úgy a kommunikációt, hogy az nyilvánvalóan ne jusson el a jogosulthoz, a tag pedig nem hivatkozhat alaptalanul meg nem ismerésre működő elektronikus csatorna mellett.

Amikor a legfőbb szerv döntése cégbírószági eljárást alapoz meg (például vezető tisztségviselő-váltás, alaptőke-módosítás), a digitális lánc a cégeljárásban folytatódik: a beadványok és mellékletek egységes elektronikus aktában kerülnek benyújtásra, minősített elektronikus aláírással és – ahol szükséges – időbélyeggel ellátva. Ez az eljárási rend ugyan külön jogszabályokból következik, de közvetlenül a Ptk. technológiától független írásbeliségi és megérkezési szabályain „ül”, hiszen ezek teszik hordozhatóvá a társasági döntések elektronikus okirati formáját a bejegyzési folyamat felé.

Összefoglalva: a legfőbb szerv döntéseinek digitalizációja a Ptk. írásbeliségi és „megérkezési” tételeire épül. Az ülés megtartható elektronikus hírközlő eszközzel, a határozathozatal történhet ülés nélkül elektronikus szavazással, a határozat pedig elektronikus úton is közölhető – mindaddig, amíg a nyilatkozatok azonosíthatók, a dokumentumok változatlanul visszaidézhetők, és a közlések igazoltan megérkeznek a címzettekhez. A bírói gyakorlat ezeket a működési feltételeket a digitális kommunikációra is érvényesíti, így a papíralapú eljárások teljes értékű elektronikus megfelelője ma már a társasági döntéshozatal teljes életciklusában elérhető.

41 Lásd hozzá: Ptk. 3:20. § (1)–(4) bekezdések.

42 Lásd hozzá: Ptk. 3:19. §, 3:20. §.

4. Összefoglaló következtetések – a társasági döntéshozatal digitalizációjának közös tendenciái és eltérő megoldásai a román és a magyar jogban

A román és a magyar társasági jog fejlődési íve jól tükrözi az európai társasági jogi digitalizációs tendenciákat, ugyanakkor eltérő ütemben és hangsúlyokkal reagáltak a technológiai és gazdasági változásokra.

A román jogban a digitalizációs folyamat az 1990. évi 31. törvényhez kapcsolódó, több lépcsőben végrehajtott reformok eredményeként jutott el a mai szintre. A 2006. évi 441. és a 2017. évi 24. törvények előkészítették az utat az elektronikus kommunikáció jogi elismerése felé, de a tényleges áttörést a 2024. évi 299. törvény hozta meg, amely végre tételesen is szabályozta a részvényesek és tagok elektronikus úton történő részvételét és szavazását. Ezzel Románia a közép-európai térség azon államai közé lépett, amelyek a társaságok legfőbb szervi döntéshozatalában a digitalizációt nemcsak megengedik, hanem technikai és jogbiztonsági feltételekhez is kötik, és mindezt törvény által szabályozzák.

A román jogalkotó mindazonáltal fokozatos és konzervatív megközelítést választott: a digitalizációs lehetőségek bevezetése elsősorban a részvétel és a szavazás elektronikus formáira korlátozódik, miközben a közgyűlések teljesen online megtartása továbbra is csak kivételesen, meghatározott társasági körben és feltételekkel engedélyezett. A törvény szigorúan előírja az azonosítást, az ellenőrizhetőséget és a biztonságtechnikai követelményeit, ezáltal a jogbiztonságot helyezve előtérbe, az egyszerűség és gyorsaság kívánalma mellett.

Emellett egy bátrabb, de csak korlátozott ideig hatályos szabályozásra is volt példa Romániában a 2020-as Covid-világjárvány miatti rendkívüli állapot idején, amikor a törvényt szöveg a társaság legfőbb szervi ülésének lebonyolítására is lehetőséget biztosított távközlési eszközök révén, még ha ezt nem is írta elő a társaság létesítő okirata.

Ezzel szemben a magyar jog – különösen a Polgári Törvénykönyv (Ptk.) 3:17. §, 3:111. § és a veszélyhelyzeti jogalkotás révén – már a pandémiát megelőzően is rugalmasabb kereteket biztosított a digitális döntéshozatalra. A Ptk. egységes logikájában az írásbeliség elektronikus úton is teljesíthető, így az ülés megtartása nélküli határozathozatal, a távszavazás és a konferencia-közgyűlés is a társasági döntéshozatal teljes értékű formái. A magyar joggyakorlat – mint azt a Fővárosi Törvényszék G.41770/2020/34. számú döntése is példázza – ugyanakkor következetesen megköveteli a formai szabályok és határidők pontos betartását, az online ülések esetében is. Ez a formalizmus a jogbiztonságot szolgálja, de egyúttal megerősíti, hogy a digitális döntéshozatal csak a jogszabályi garanciák szigorú érvényesülése mellett válhat joghatályossá.

Összevetve a két jogrendszert megállapítható, hogy mindkettő az európai uniós irányelvek – különösen a 2007/36/EK és a 2017/828/EU – hatására mozdult el abba az irányba, hogy a részvényesi részvétel és szavazás jogát ne korlátozza, hanem technikailag is támogassa. A magyar szabályozás azonban szélesebb teret enged a digitalizációnak, és már a társasági döntéshozatal egész életciklusát lefedi (meghívó

– szavazás – jegyzőkönyv – bejegyzés), míg a román jog még a hibrid modellekre helyezi a hangsúlyt, az online/elektronikus távközlési eszközökkel történő részvétel fokozatos kiterjesztése mellett.

Mindkét jogrendszerben közös, hogy a digitalizáció nem öncél, hanem a jobbiztonság, átláthatóság és részvételi egyenlőség szolgálatában áll. A társaságok számára egyértelmű, belső szabályzatokon és informatikai protokollokon alapuló digitális eljárásrend kialakítása ma már nemcsak technikai, hanem jogpolitikai követelmény is.

A digitalizált döntéshozatal – akár hibrid, akár teljesen elektronikus formában – a jövő társasági jogának elengedhetetlen része. A román és magyar gyakorlat közös tanulsága, hogy a technológiai innovációk mellett a bizalmi infrastruktúra, azaz a jogilag hiteles azonosítás, a bizonyítható kommunikáció és a részvényesi jogok védelme lesznek a sikeres digitális transzformáció kulcselemei.

Irodalomjegyzék

- Armour, J., Bartkus, G., Clarke, B. J., Conac, P. H., de Kluiver, H. J., Fleischer, H., Fuentes, M. Lau Hansen, J., Knapp, V., Lamandini, M., Radwan, A., Teichmann, C., van het Kaar, R. H. és Winner, M. (2016) *Report on Digitalisation in Company Law* [Online]. Elérhető: <https://ssrn.com/abstract=2893701> (letöltés ideje: 2026. 01. 26.)
- Barta, J. (2021) 'Covid-19 és részvétel a gazdasági társaság legfőbb szervének döntésében', *Gazdaság és Jog*, 2021/11–12, 7–15.
- Ciucă, L. B. és Crișan, A. (2015) 'Dreptul societar între Codul civil român și legislația europeană', *Revista Română de Drept al Afacerilor*, 2015/11, 123–136.
- Constantin, D. I. (2025) *Digitalizarea în dreptul societăților* [Online]. Elérhető: https://avocatdragan.ro/digitalizarea-in-dreptul-societatilor/#_ftn1 (letöltés ideje: 2026. 01. 26.)
- Leroy și asociații (2024) *Noua lege nr. 299/2024 pentru modificarea și completarea legii societăților nr. 31/1990* [Online]. Elérhető: <https://www.leroylaw.ro/ro/stiri/noua-lege-nr-299-2024-pentru-modificarea-si-completarea-legii-societatilor-nr-31-1990> (letöltés ideje: 2026. 01. 26.)
- Manea, R. és Andrei, E. (2024) *Romania amends Companies Law to digitalise shareholders' meetings* [Online]. Elérhető: <https://cms-lawnow.com/en/ealerts/2024/12/romania-amends-companies-law-to-digitalise-shareholders-meetings> (letöltés ideje: 2026. 01. 26.)
- Marinaș, L. E., Belciu (Vasilescu), A. C. és Ionel, E. S. (2025) 'A Framework Analysis of Digital Transformation: Insights from the Romanian National Recovery and Resilience Plan', *Romanian Journal of European Affairs*, 25/1, 122–147.
- Nemeș, V. (2018) *Drept Comercial – Ediția a 3-a revizuită și adăugită*. București: Editura Hamangiu
- Pătru, R. Ș. (2018) 'Theoretical and Practical aspects regarding Limited Liability Companies', *Challenges of the Knowledge Society*, 2018/12, 283–287.
- Revista Afacerea (2025) *Modificări aduse legislației societăților comerciale* [Online]. Elérhető: <https://revista-afacerea.ro/modificari-aduse-legislatiei-societatilor-comerciale/> (letöltés ideje: 2026. 01. 26.)
- Stănescu, M. (2025) *Un cadru legal pentru participarea la adunările generale ale acționarilor prin mijloace electronice de comunicare la distanță* [Online]. Elérhető: <https://www.juridice.ro/767643/un-cadru-legal-pentru-participarea-la-adunarile-generale-ale-actionarilor>

prin-mijloace-electronice-de-comunicare-la-distanta.html (letöltés ideje: 2026. 01. 26.)

Tec, L. (2020) ‘Succintă prezentare a modificărilor aduse în anul 2020 Legii societăților nr. 31/1990’, *Revista Română de Drept al Afacerilor*, 2020/6, 60–65.

Veress, E., Fegyveresi, Zs. és Pál, E. (2021) *Román társasági jog, 2. bővített és aktualizált kiadás*. Budapest–Kolozsvár: Forum Iuris Könyvkiadó.

Wellmann, Gy. (2025) *Polgári Jog I–IV. – új Ptk. – Kommentár a gyakorlat számára* [Online]. Elérhető: <https://jogkodox.hu/doc/6512777> (letöltés ideje: 2026. 01. 26.)